

Rakas
Päiväkirja...

Silja Ryhänen

Lohjanseudun
kuvataidekoulu
2021

Kuvataidekoulun lopputyön portfolio
Silja Ryhänen
Lohjanseudun kuvataidekoulu
Ohjaava opettaja: Nasu Raittinen

Hei lukija!

Olen Silja Ryhänen, 17-vuotias Lohjalainen kuvataide-harrastaja. Opiskelen Lohjan Luksiassa media-alaa, ja olen ollut kuvataidekoulussa nyt yhdeksän lukuvuotta, joista viisi viimeistä piirustuksen ja maalauksen pajassa. Kuviksen lisäksi harrastan ratsastusta ja valokuvausta, ja käyn kuntosalilla. Tein kuvataidekoulun lopputyön opintojen päätteeksi lukuvuonna 2020-2021. Tervetuloa lukemaan ajatuksiani ja mietteitani lopputyöprosessin varrelta!

Taustoja

Olen ollut taiteellinen pienestä asti, ja kuvataidekoulunkin aloitin jo toisella luokalla. Peruskurssien jälkeen päädyin sarjakuvan pajaopintoihin. Vuoden siellä opiskeltuani tajusin kuitenkin, että piirtäminen, ja erityisesti maalaaminen olivat kaikkein lähinnä sydäntä. Piirustuksen ja maalauksen pajassa suosikkityövälineeksi valikoituivatkin nopeasti öljyvärit.

Taiteessa minua on aina kiinnostanut dokumentaarinen kerronta, ja se, kuinka pyritään kuvaamaan elämän pieniä ja mitättömiä asioita, joilla kuitenkin lopuksi on valtavan suuri merkitys. Taidemaalareista minulle erityiseksi suosikiksi on muodostunut Helene Schjerfbeck, jonka ura ja taide on aina ollut jollakin tapaa lähellä. Ihailen myös monia valokuvaajia, mainittakoon vaikkapa Juha Metso, jonka teokset mahtuvat hyvin edellä määriteltyyn kategoriaan – esitetään asiat sellaisina, kuin ne ovat, ilman mitään kaunisteluja.

Lopputyön tekemistä aloin pohtia jo syksyllä 2019, sillä en tiennyt vielä ollenkaan, mihin päätyisin yläasteen jälkeen opiskelemaan. Olin ollut kuviksessa jo niin kauan, että itselleni oli selvä, että halusin päättää opinnot lopputyöhön. Se tuntui sitovan monen vuoden opinnot jollakin tavalla yhteen.

Kyseisenä lukuvuonna ei lopputyö kuitenkaan edennyt ajatusta pidemmälle, sillä minulla ei ollut erityisempiä ideoita tai suunnitelmia sen suhteen. Kun vuoden 2020 syksyllä, päädyttyäni jäämään Lohjalle opiskelemaan, päätin ryhtyä lopputyön kanssa tuumasta toimeen. Tarkkoja suunnitelmia ei kuitenkaan edelleenkään ollut.

Idea lopputyön aiheesta sai alkunsa kahdesta kipinästä, joihin on myöhemmin matkan varrella liittynyt mukaan useampia eri aiheita ja ajatuksia. Pikkuhiljaa työn edetessä nämä pohdinnat ovat muodostuneet työn punaiseksi langaksi. Jo aikaisemmin olen lopputyötä ajatellessani nähnyt mielessäni jonkinlaisen sarjan maalauksia, joten tätä kautta työtä oli luontevaa lähteä toteuttamaan.

Loppukesästä eräs ystäväni kertoi lukion kuvataidekurssinsa tehtävästä, jossa piti valokuvata itselleen tärkeitä paikkoja, ja valokuvista myöhemmin toteutettiin piirtämällä ja maalaamalla kokonainen työ. Tämä idea jäi pyörimään päähäni, sillä minulla on paljon tärkeitä paikkoja ja tilanteita, joita haluaisin jollakin tavalla korostaa, ja jotka haluaisin säilyttää.

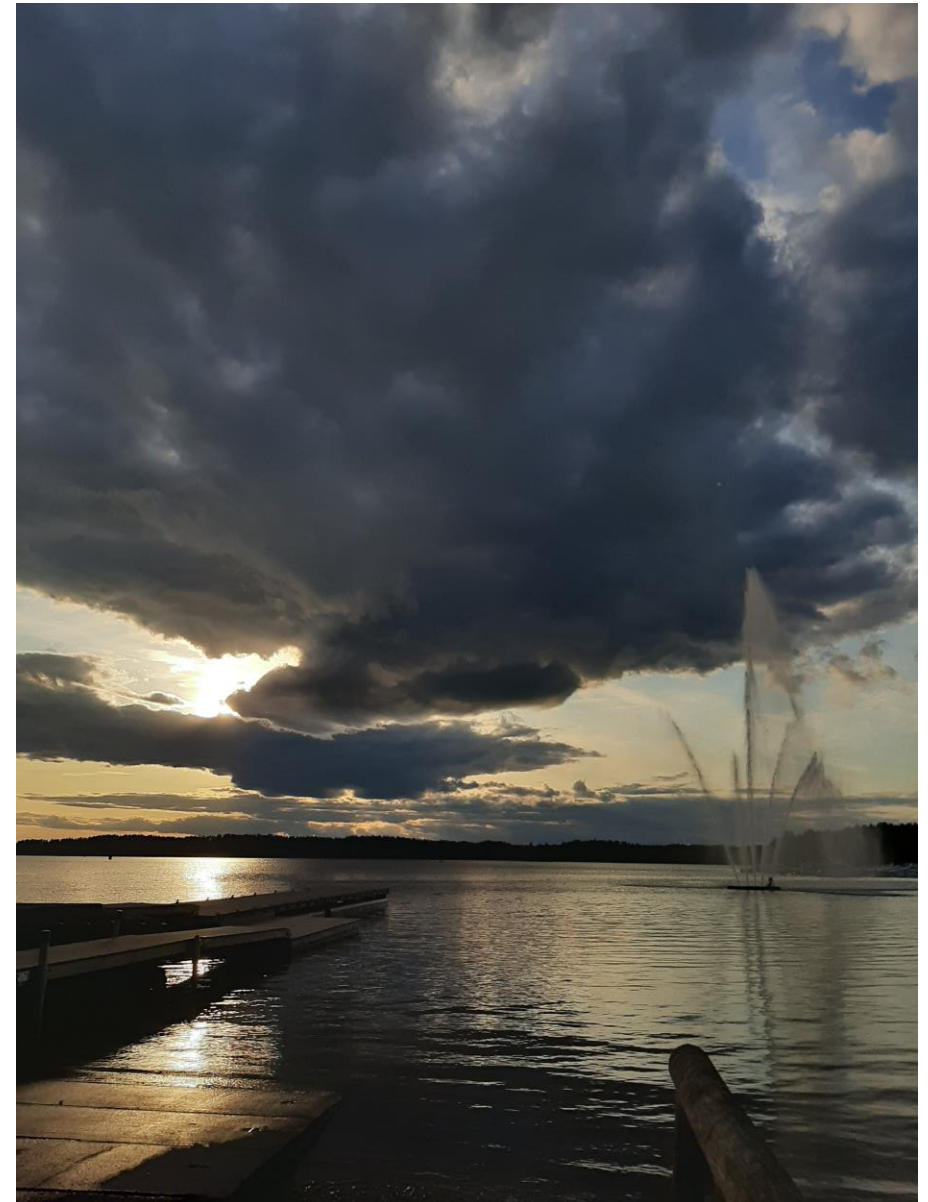

Toinen alkuun potkaiseva tekijä oli kuvataidekoulun opettajani Nasu Raittisen alkusyksystä antama tehtävä, jossa aiheena oli ”rajapinta”. Tällä aiheella toteutin työn, josta löytyy monia rajapintoja itse kuvasta, kuva-aiheesta, kuin sen henkilökohtaisesta merkityksestä minulle. Tästä työstä kerron lisää pian.

Näillä eväillä lähdin siis tekemään työtä, jonka lopputuloksena on sarja isokokoisia maaluksia, jotka on toteutettu ottamieni valokuvien pohjalta tärkeistä paikoista ja hetkistä elämässäni. Nämä ovat minulle ikään kuin päiväkirjamerkintöjä, arvokkaita muistoja, jotka ovat tehneet minusta minut, ja jotka haluan säilyttää.

"heinäkuu/2019

Loputtoman tuntuinen kesäilta on vaihtumassa yöksi, ja aurinko on laskemassa Lohjanjärven taakse. Sammutan skootterini Aurlahden rantaan, siellä on aikaa tullut vietettyä monena kesänä. Laskeva aurinko paistaa vielä matalla uhkaavan tummien pilvien väleistä, ja saa suihkulähteen vesipisarat kimaltamaan kultaisina. "Siirrähän vähän mopoas, että saan otettua kuvan", ystäväni kehottaa vieressäni. Työnnän mopoa hymyillen hiukan eteenpäin, ja kaivan itsekin puhelimen esiin ikuistaakseni kauniin maiseman."

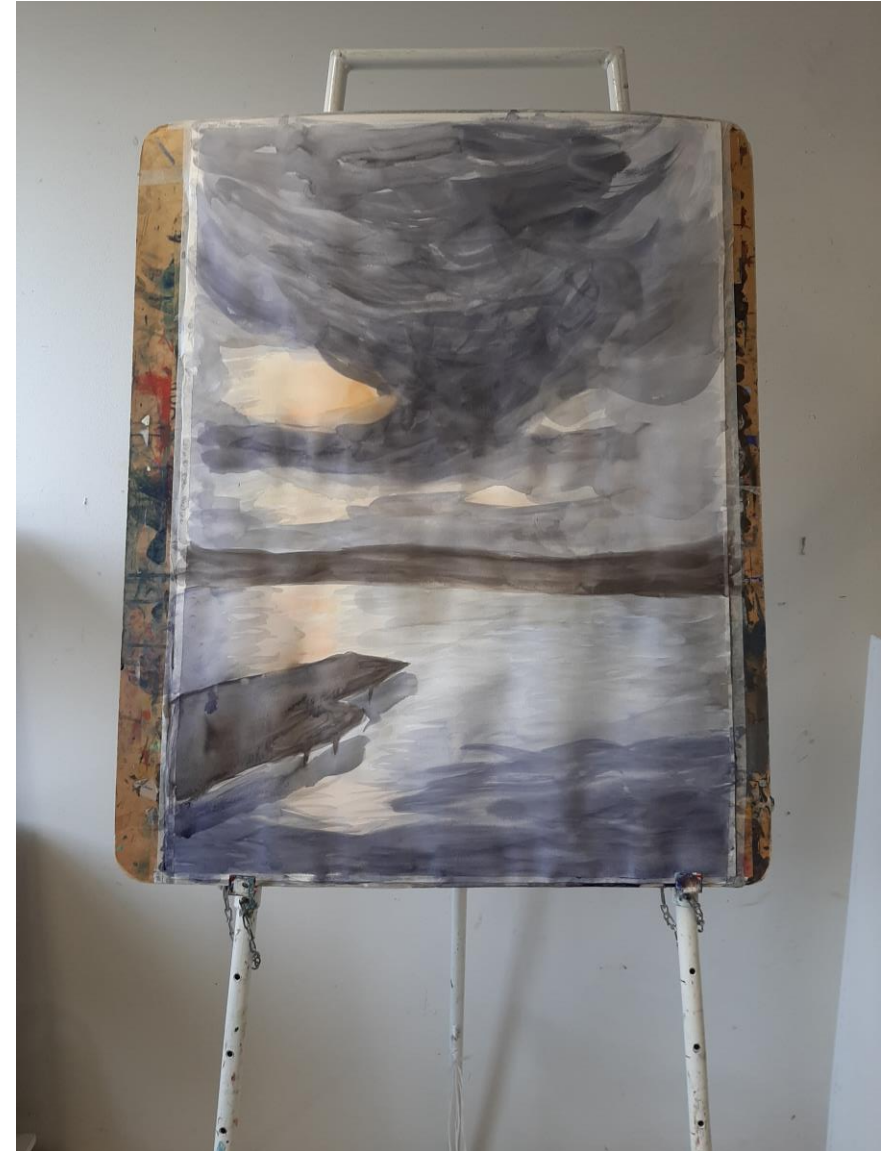

Tästä hetkestä syntyi valokuva, ja sen myötä ensimmäinen työ lopputyökokonaisuudessa. Skootterin satulassa vietetyt kesäillat ja -yöt ovat arvokkaita muistoja. Vapauden tunne ilman stressiä tai rajoitteita – niinä hetkinä tuntee olevansa kuolematon.

Ensimmäinen maalaus oli siis opettajan tehtävänannon mukainen rajapintojen kuvaus. Rajapintoja työstä löytyy, kuten jo aikaisemmin mainitsinkin. Ensinnäkin laskevan auringon kirkas valo ja synkät, tummat pilvet luovat kuvaan voimakkaan rajapinnan. Rajapinta löytyy myös esimerkiksi horisontista, järven ja taivaan rajalta. Lisäksi kuva merkitsee minulle eräänlaista rajapintaa omassa elämässä, sillä sen ottohetki kiteyttää jonkinlaisen muutoksen ja minäkuvan etsimisen vaiheen elämässäni.

Työhön välineeksi valikoituivat venäläiset akvarellit, ja pohjaksi isokokoinen akvarellipaperi. Koen omaksi vahvuudekseni isojen pintojen hallitsemisen, ja isokokoisille pohjille tekeminen on aina ollut minulle luontevaa. Akvarelli työvälineenä tuntuivat sopivan kyseisen kuvan tunnelmaan.

Tämä työ valmistui aika vaivattomasti ja ilman suurempia ongelmia muutamassa reilun kahden tunnin oppitunnissa. Akvarellilla tekemistä olen halunnut harjoitella enemmän, ja kehittää taitojani siinä. Tässä työssä kaikki tuntui sujuvan aika hyvin. Akvarellien jälkeen tein työn loppuun pölypastelleilla, joilla sain siihen hieman lisää ryhtiä.

Pähkäilyä aiheutti alkuperäisessä kuvassa näkyvä suihkulähde. Päädyin lopulta jättämään sen pois maalauksesta, sillä se olisi ollut todella vaikea toteuttaa. Tämä oli hieman hankala päätös, sillä halusin paikan olevan tunnistettava, ja Aurlahti tunnistetaan pitkälti nimenomaan suihkulähteestä. Totesin kuitenkin Nasun kanssa keskusteltuani, että tässä kannattaa mennä maalauksen ehdoilla. Lohjalaiset todennäköisesti tunnistavat paikan ilmankin suihkulähdettä, ja tärkeintä paikan suhteen olisi kuitenkin sen merkitys minulle.

Tätä työtä aloittaessani en vielä tiennyt sen olevan osa lopputyökokonaisuutta. Ensimmäisen valmistuneen maalauksen myötä ajattelin, että haluaisin ottaa lopputyöhön mukaan näitä tärkeitä paikkoja ja hetkiä omasta elämästäni. Keräsin puhelimellani räpsimiä kuvia yhteen, ja aloin työskennellä seuraavan maalauksen parissa samaan tapaan.

Miksi valokuvia?

Olen harrastanut valokuvaamista aktiivisesti jo noin viisi vuotta, ja se on hyvin lähellä sydäntä. Olen toisinaan miettinyt, miksi en ole kuvataidekoulussa jossakin mediapajassa. Olen kuitenkin aina todennut haluavani pitää piirustuksen ja maalauksen mukana, ja nämä asiat erillään toisistaan. Viime aikoina kiinnostukseni myös video- ja elokuvatuotantoa kohtaan on noussut, ja näiden perässä hakeuduinkin opiskelemaan media-alaa.

Lopputyössä halusin kuitenkin yhdistellä näitä asioita, ja tuntui luonnolliselta käyttää valokuvia ideoiden ja inspiraation lähteenä. Kyseiset kuvat eivät ole teknisesti tai taiteellisesti parhaita otoksiani, vaan ne on kaikki räpsitty puhelimella ohikiitävistä hetkistä. Hyvä kamera onkin suurin kriteeri puhelinta hankkiessani, sillä minulle on tärkeää saada helposti ikuistetuksi hetkiä, jotka muuten saattaisivat jäädä unohduksiin. Puhelimen galleria ja esimerkiksi Snapchat-sovelluksen muistot toimivatkin minulle kuin hyvien hetkien täyttämänä valokuva-albumina.

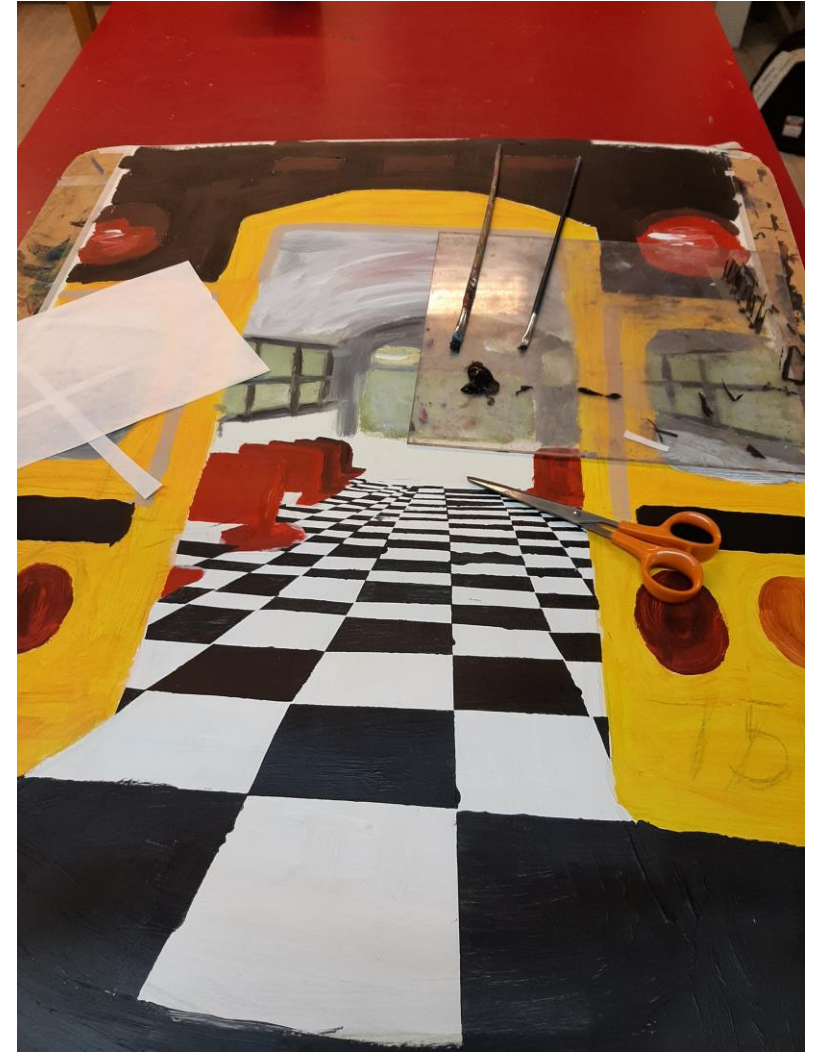

”kesäkuu/2020

Dokumenttielokuvan kuvaukset ovat vieneet minut ja työryhmän Lahteen. Autossa vallitsee huojentunut tunnelma. Juuri kuvaamamme haastattelu on ollut todella hyvä – ja pysäyttävä. Yksi työryhmän jäsenistä ajaa autoa toisen googlatessa ruokapaikkoja Lahdesta. Jaamme takapenkillä ajatuksia haastattelusta. Ruokailun suhteen päädymme lopulta Bus Burger –nimiseen hampurilaispaikkaan, joka tuntuu sijaitsevan keskellä-ei-mitään, pitkän maantien varressa. Paikka on rakennettu ja sisustettu vanhoista amerikkalaisista koulubusseista, ja tunnelma on kuin suoraan elokuvista. Nautimme herkullisesta ruoasta hehkuttaen samalla onnistunutta haastattelua yhä uudestaan ja uudestaan.”

Tunnelma ravintolassa oli uskomaton, ja tästä kuvasta saikin aiheensa toinen työ. Dokumenttielokuvan tekeminen oli uskomattoman hieno kokemus, josta olen todella kiitollinen. Se vahvisti ja vei minua lähemmäs unelmaani toimia elokuva-alalla, sekä dokumentaarisesti tutkia ihmisen elämää ja ainutlaatuisia tarinoita.

Valitsin tähän työhön samankokoisen pohjan edellisen kanssa, ja työvälineeksi valikoitui akryylimaalit. ”Muovia muovilla”, totesi opettajani viitaten akryyliin muovisuuteen, sekä kuvan muovisen kirkkaisiin väreihin ja elementteihin.

Sain työn nopeasti ja kivuttomasti alkuun, mutta tahti hidastui ruutulattian kohdalla. Halusin korostaa shakkilaudan näköistä lattiaa ja tehdä siitä työn erikoisuuden, joten ruuduista tuli saada suorat ja täsmälliset. Tässä käytin apuna ylimääräisiä suorja papereita, sekä kontaktimuovin tapaista tarrapaperia. Lattian teko olikin työlästä hommaa, ja siihen, sekä muutamaan välissä tekemääni, lopputyöhön kuulumattomaan työhön vierähti joululomineen aikaa useampi kuukausi.

Kun lattia oli vihdoinkin valmis, oli itselläni aika voittajafiilis. Tein loppusilaukset maalauksen muihin kohtiin, ja näin valmistui toinen osa lopputyökokonaisuutta.

Punainen lanka

Kun aloin etsiä kuvaa seuraavaan maalaukseen, oli aika pohtia niiden yhdistäviä tekijöitä. Tilanteet merkitsevät minulle muutosta, ja kuitenkin muutoksen keskellä säilyviä hetkiä. Ne kuvastavat vapautta, unelmia, kokemuksia ja ystävyyttä. Kaikki hetket kuvaavat muistojen muodossa rajapintaa pysyvän ja katoavan välillä.

Kaikkia neljää maalausta, jotka lopputyöhön päätyivät, yhdistävät sama, suuri koko, sekä pystysuuntainen leikkaus. Kuvia valitessani huomasin kaikissa maalauksissa toistuvan myös tavalla tai toisella keltaisen värin, sekä luonnonvalossa kylpevän tunnelman. Kuvissa ajatuksena oli myös toistaa samoja tekniikoita ja työvälineitä, akryyliä, akvarellia, sekä erilaisia sekatekniikoita.

”elokuu/2020

Hiljaisuus laskeutuu pikkuhiljaa Saarikon leirikeskuksen ylle. Ihmiset etsivät tyynyjään ja vetäytyvät pienempiin porukoihin juttelemaan valmistautuessaan riparipäivän päättävään iltahartauteen. Saunomisesta, uimisesta ja iltapalasta raukeana kiipeän muutaman muun isosen kanssa edeltä Saarikon kolmion muotoiselle kappelille. Päärakennuksen taakse laskeva aurinko värjää taivaan vaaleanpunaiseksi. Hapuilen puhelimen taskusta, ja nappaan kuvan eteemme aukeavasta leirikeskuksesta. Yksi elon täyteinen leiripäivä on jälleen saatu päätökseen, ja on aika rauhoittua elokuisen lämpimän yön syleilyyn.”

Kävin oman rippileirin vuotta aikaisemmin, ja kesällä 2020 olin kolmella leirillä isosena. Leirit ovat kasvattaneet minua hurjasti, opettaneet paljon hyödyllisiä taitoja, ja ennen kaikkea tarjonneet hienoja kokemuksia. Kyseinen hetki kesän viimeiseltä, hyvin käyntiin lähteneeltä leiriltä tallentui kameraani, ja tämän kuvan pohjalta lähti kolmas työ käyntiin.

Valitsin työvälineeksi akvarellit, ja alun perin ajatuksena oli lisätä työhön jossakin kohtaa myös akryyliä – siis yhdistää kahden edellisen työn välineitä. Aluksi tavoittelin akvarellilla hiukan unista ja raukeaa tunnelmaa kuvaan, ja sen edetessä totesin, että päärakennus ei ehkä olekaan se, mitä haluaisin lähteä akryylillä vahvistamaan. Otin siis pä käyttööni yhdeksi suosikkivälineistäni muodostuneeksi vesiliukoisen grafiittikynän.

Haettuani taloon ryhtiä grafiitin avulla, aloin työskennellä siluettimaisen puuston parissa. Tämä lähti alkuun ehkä hieman käsistä, ja sainkin kuvaan aivan alkuperäisestä poikkeavan, fantasiamaisen tunnelman hurjine peikkometsäkäppyröineen. Näitä piti sitten lähteä hillitsemään, sillä fantasia ei ollut aivan se, mitä lähdin hakemaan.

Otin apuun myöskin juoksevat akryylivärit, joita yhdistelin grafiittiin. Näin tein puustoa sekä talon taakse, että eteen. Kuvasta tuli lopulta tunnelmaltaan aika erilainen, kuin alkuperäisessä otoksessa, sillä tumman ruskeat puut ja pensaat tekivät siihen lakastuneen syksyisen tunnelman. Se ei kuitenkaan haitannut itseäni, sillä pidin tästä hieman eri näköisestä lähestymistavasta, ja paikka kuitenkin oli edelleen sama. Jätin työn hautumaan seuraavan maalauksen ajaksi, ja viimeistelin sen loppuun, kun olin saanut kaiken muun valmiiksi.

Päiväkirjamerkintöjä

Tässä kohtaa olin jo ajatellut työn merkitystä ja punaista lankaa paljon, ja portfoliollekin olin uhrannut muutamia ajatuksia. En ole ikinä oikeastaan jaksanut kirjoittaa päiväkirjoja yhtä tai kahta merkintää pidemmälle. Muistan ystäväni kerran sanoneen, että ajatuksiaan ja tuntemuksiaan kannattaisi kirjoittaa ylös, sillä niitä on hauska lukea myöhemmin. Toisinaan olenkin miettinyt, että jos ikinä jaksaisin ylläpitää jonkinlaista päiväkirjaa, olisi syynä siihen ehdottomasti se, että niitä voisi sitten myöhemmin lukea ja muistella.

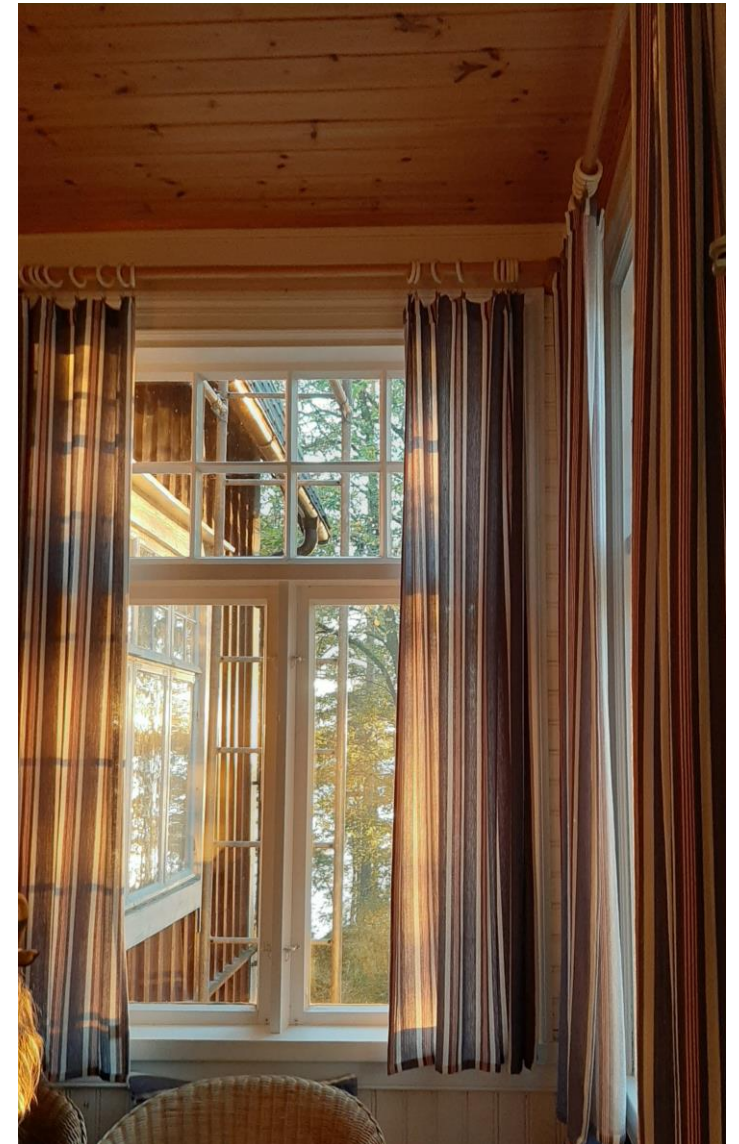
Lopputyöprosessin aikana tajusin, että minulle nimenomaan valokuvat ja tallennetut muistot ovat ikään kuin niitä päiväkirjamerkintöjä, joihin voi sitten toisinaan palata. Olen monesti selannut vaikkapa Snapchattiin tallentamani kuvat joltakin tietyltä aikaväliltä läpi, ja muistellut näitä ihania hetkiä, ja asioita, joita olen kuvien ottohetkellä tuntenut.

Olen käynyt paljon keskustelua sellaisten ihmisten kanssa, jotka väittävät, että valokuvia ottaessa hienot hetket menevät kokonaan ohi. Minun kohdallani asia ei kuitenkaan ole näin – tilanteen ikuistaminen takaa minulle sen säilymisen sittenkin, kun niistä silloin mitättömän tuntuisista hetkistä on vaikkapa vuosia aikaa. Näiden hetkien maalaaminen paperille tuntui antavan niille vielä aivan uudenlaisen merkityksen.

Kirjoittaminen minulta on myös sujunut aina, varsinkin kuvailevan proosatekstin tuottaminen tuntuu helpolta. Portfolion kautta halusin vahvistaa päiväkirjaelementtiä, ja päädyinkin kirjoittamaan lyhyitä päiväkirjamerkintöjä näistä tilanteista, jotka ovat säilyneet – kenties kuvien ansiosta – kirkkaina mielessä.

”lokakuu/2020

Olemme juuri saapuneet Heponiemen leirikeskukselle. Syksyinen ilta-aurinko lämmittää vielä ikkunoidenkin läpi majoitusrakennuksen kuistiin. Laukut ja kassit on viety huoneisiin, ja iloinen puheensorina ja nauru täyttää entisen Hiljaisuuden keskuksen. Syysleiri on juuri saanut alkunsa. Ystävieni ympäröimänä puen kenkiä jalkaan valmiina siirtymään ruokailurakennukseen iltapalle. Lokakuisen auringon viimeiset säteet tulvivat sisään verhojen väleistä maalaten koko kuistin kultaiseksi.”

Näin syntyi neljännen työn mallikuva. Kun päätin lähteä isoskoulutukseen, en edes arvannut, kuinka paljon se tulisi nostamaan itsetuntoani ja sosiaalisia taitojani, mutta ennen kaikkea, kuinka hyviä ja tärkeitä ystäviä sieltä saisin. Arvostan kaikkia ystäviäni aivan maasta taivaisiin, ja he tulevat aina olemaan minulle suuri tuki ja turva, sekä kannatteleva voima. Tämä seurakunnan syysleiri oli yksi niistä lukemattoman monista unohtumattomista kokemuksista, jotka sain kokea ihanien ystävien ympäröimänä.

Sarjan viimeistä maalausta lähdin toteuttamaan akryylimaaleilla. Tiesin jo ennen siveltimeen tarttumista tehtävän olevan vaikea, sillä raidallisten verhojen läpi siivilöityvän auringonvalon maalaaminen tulisi olemaan suuri haaste. Tämä epäily osoittautuikin nopeasti todeksi, ja neljännen työn kipuilinkin ehkä kaikista eniten.

Tämän työn aikana pääsin työskentelemään vielä itsenäisemmin, ja löysin jopa jonkinlaista flow-tilaa tekemiseen useammalla tunnilla. Kokeilin verhojen kanssa todella monia eri ratkaisuja, ja vaikka maalaamisen hankaluus välillä turhauttikin, oli toisaalta ihanaa päästä villisti ja huoletta testailemaan eri tyylejä. Jokin erityinen vapautuminen tapahtui toisen lopputyöryhmän ohjaavan opettajan, Satu Kallion kommentin jälkeen: Hän kehotti kokeilemaan ja kikkailemaan ilman pelkoa epäonnistumisesta, ja siitä, että työ menisi pilalle – ei olisi niin vakavaa, vaikka se ei päätyisikään osaksi lopputyökokonaisuutta.

Lopulta kokeilut tuottivat tulosta, ja sain verhot toimimaan. Tämä tuntui työvoitolta, ja sen jälkeen työssä täytyi miettiä enää esimerkiksi sisäkaton värin toimivuutta, sekä muita pieniä yksityiskohtia. Maalaus onnistui lopulta mielestäni aika hyvin, ja olin tyytyväinen tulokseen. Lopulta jäljellä oli enää ripustuksen miettiminen, töiden järjestyksen päättäminen, sekä portfolion kirjoittaminen.

Mietteitä jälkikäteen

Lopputyön tekeminen on ollut opettavainen ja hauska prosessi, jonka aikana olen päässyt työskentelemään itsenäisemmin ja suunnitelmallisemmin, ja ennen kaikkea pohtimaan paljon töiden merkitystä itselleni.

Tunnelmat ovat hieman haikeat tämän ollessa viimeinen kevääni kuvataidekoulussa. On tullut aika siirtyä tietyllä tavalla eteenpäin elämässä, ja keskittää energiat muualle. Lopputyö tuntuu arvokkaalla tavalla sitovan yhteen monien vuosien opiskelut kuvataiteen parissa.

Miten tästä eteenpäin?

Taiteilua en aio missään nimessä lopettaa, ja pidän huolen, että piirtämiselle ja maalaamiselle löytyy jatkossakin koloja vapaa-ajaltani. Olen talvella 2021 perustanut toiminimen, jonka alla aion jatkaa valokuvausta vielä tavoitteellisemmin. Opinnot media-alalla jatkuvat, ja teen töitä sen eteen, että saisin tulevaisuudessakin työskennellä luovalla alalla. Unelmiini kuuluu koko ajan vahvemmin ja vahvemmin se, että vielä joku päivä voisin muuttaa maailmaa taiteen avulla.

Kiitos juuri sinulle, joka lähdit seuraamaan matkaani lopputyöprossin parissa!

Rakkaudella, Silja